

21.12.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**21 Aralık 2021
Salı**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

21 Aralık 2021 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Polis Meslek Eğitim Merkezleri Giriş Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Polis Meslek Yüksekokulları Giriş Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

GENELGE

- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar ile Hazine ve Maliye Bakanlığının 2008-32/34 Sayılı Tebliğine İlişkin I-M Sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Genelgesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Genelge (Sayı: 2021/13)

TEBLİĞLER

- Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No: 70) Değerli Kağıtlar
- Özel Tüketim Vergisi (II) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 9)
- Özel İletişim Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 20)
- Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 38)
- Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 39)
- Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 53)
- Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 54)
- Motorlu Taşıtlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 54)
- Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 66)
- Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 80)
- Harçlar Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 89)
- Harçlar Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 90)
- Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 317)
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 534)
- Bitki Karantinası Tazminatı Desteği Uygulama Tebliği (No: 2021/41)

KURUL KARARLARI

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 16/12/2021 Tarihli ve 10627, 10633, 10644, 10646, 10647 ve 10648 Sayılı Kararları

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 13/10/2021 Tarihli ve E: 2018/135, K: 2021/71 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 20/10/2021 Tarihli ve 2017/37430 Başvuru Numaralı Kararı

Tarım piyasalarında artık dönüş yok!

Dünyanın gündemi gıda fiyatlarındaki artış. Tarımsal emtia fiyatları bu yıl yüzde 20 yükseldi. Yeni yılda da fiyat artışları sürecek. Güçlü talep, artan üretim maliyetleri ve tedarik tarafında yaşanan sıkıntılar nedeniyle 2022'de fiyatlar, daha ılımlı olmakla birlikte artmaya devam edecek.

Dünya halen pandeminin ekonomik ve sosyal sonuçlarıyla mücadele ediyor. COVID-19 üretim ve talep dengelerini yeniden şekillendirdi ve emtia piyasalarının yönünü tayin etti. 2021'de dünyada tarım ürünleri fiyatları yüzde 20'den fazla arttı. Yeni yıl kapıda ve fiyatların 2022'de yönünün nereye gideceği merak konusu. Finans kuruluşlarına göre tarımsal emtia fiyatlarının pandemi öncesi seviyelere dönmesi mümkün görünmüyor. 2022'de özellikle mısır, kakao ve şeker fiyatlarında sert yükselişlerin sürebileceği tahmin ediliyor. Buğday ve palm yağı da yukarı yönlü baskı altında kalmaya devam edecek ürünler arasında gösteriliyor.

Pandemi kaynaklı arz-talep değişimlerinin yanında fiyatları birçok faktörün etkisi altında. Birçok coğrafyada aşırı yağışlar, kuraklık ya da don gibi hava olayları mahsulü vurdu. Enerji maliyetindeki artış, biyoyakıt talebindeki büyüme, gübre fiyatlarındaki rekor seviyeler, işgücü sıkıntısı fiyatların son yılların en yüksek seviyelere yükselmesine neden oldu. Yükselen fiyatların artırdığı panik alımlar ve stok tutma eğilimi de fiyatları besledi. Bu durum nakliye fiyatlarındaki artışla zaten stres altındaki tedarik zincirleri üzerindeki baskıyı artırdı. Tarım bankacılığı uzmanı Rabobank, 'Tarımsal Emtia Piyasaları Görünümü 2022' raporunda gıda fiyatlarının yeni yılda pandemi öncesine dönmesinin mümkün görünmediğini söylüyor.

Bankanın raporunda, “2022’de COVID kaynaklı kısıtlamalar azalacak fakat tarımsal emtia fiyatlarında normalleşmeden uzak bir görünüm var. Bu alandaki enflasyon 'geçici' değil. Birçok tarımsal emtia yeni yıla düşük stokla giriyor, bu da piyasalarda volatiliteye yol açacaktır” deniliyor. Raporda, emtia fiyatlarının enflasyon tarafından desteklenmesi nedeniyle, gıda fiyatlarının 2022’de beş veya on yıllık ortalamalara geri dönmesinin olası görülmediği ifade ediliyor.

Rabobank, 2022’de fiyatların güçlenmesini bekliyor

Emtia	Birim	4.Çey 2021	1.Çey 2022	2.Çey 2022	3.Çey 2022	4.Çey 2022
Buğday (CBOT)	dolar/kile	7,88	8,20	8,10	7,50	7,50
Mısır (CBOT)	dolar/kile	5,70	5,85	5,90	5,95	5,85
Soya Fasulyesi (CBOT)	dolar/kile	12,60	12,70	12,75	12,80	12,65
Palm yağı (Malezya)	Ringit/ton	4.914	4.700	4.500	4.300	4.300
Şeker (ICE)	sent/lb	19,5	20,0	20,5	20,8	20,8
Kahve (Arabica, ICE)	dolar/pound	2,20	2,00	1,78	1,74	1,66
Kahve (Robusta, ICE)	dolar/ton	2.197	2.000	1.880	1820	1.800
Kakao (ICE, NY)	dolar/ton	2.587	2.580	2.630	2.680	2.710

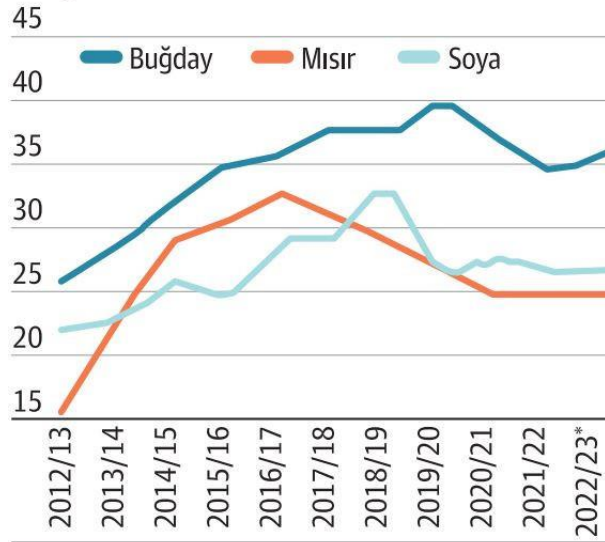
La Nina, artan maliyetler ve ihracat kısıtlamaları yine gündemde

2022’de tarım piyasalarının görünümünü şekillendirebilecek gelişmeler raporda şöyle özetleniyor:

- **ABD:** Yeni yılda ABD’nin kuzey ve orta kesimlerinde beklenen kuraklık ile yüksek gübre maliyetlerinin olumsuz etkileri bir araya gelerek buğday ve mısır üretimini azaltabilir. Artan biyodizel ve etanol talebi de soya yağı ve mısır arzı üzerinde baskı yaratabilir.
- **Avrupa:** Düşük buğday stokları ve artan girdi maliyetleri, en büyük tahıl ihracatçılarından Avrupa’nın satışlarını kısıtlayabilir.
- **Rusya:** Buğdayda ‘süper güç’ olarak tanımlanan ülkedeki ihracat vergileri yurtdışı satışları üzerinde baskı yaratarak yüksek fiyatları dizginlemek için arz desteği sağlanmasını engelleyebilir.
- **Çin:** Ülkenin dev tahıl ithalatının devam etmesi ve küresel arz üzerinde baskı oluşturmaya devam etmesi bekleniyor.
- **Brezilya ve Arjantin:** Bu ülkelerin güney kesimlerine kuraklık getiren La Nina hava olayı yine devrede. La Nina; Brezilya ile Arjantin’de soya fasulyesi, mısır, pamuk, şeker ve kahve gibi ürünlerin için risk yaratıyor.

●**Afrika ve Ortadoğu:** Gıda enflasyonu Afrika ve Ortadoğu ülkeleri için ciddi bir hal almaya başladı. Bu bölgelerde toplumsal huzursuz olasılığı güçleniyor.

Küresel buğday, mısır ve soya stok kullanım oranı (%)

Kaynak: USDA, Rabobank

*Tahmin

Tarımsal ürünlerin 2022 görünümü

■ **Buğday:** ABD'de üretimin La Nina baskısı hissetmesi ve Rusya'da üretimin yüksek ihracat vergisi nedeniyle baskılanması fiyatlara yükseliş olarak yansıyabilir. Diğer taraftan Arjantin de iç piyasada fiyatları dizginlemek amacıyla buğday ihracatına vergiyi gündemine alabilir. Ayrıca petrol ihracatından elde ettiği gelirleri artan Ortadoğu ülkeleri alımlarını artırabilir. Böyle bir senaryoda buğday fiyatları 2022'de kile başına 10 dolara çıkabilir.

■ **Mısır:** CBOT'da mısır fiyatlarının, bu yıla göre daha ılımlı olmakla birlikte, 2022'de yükselmesi bekleniyor. ABD'nin ardından ikinci büyük ihracatçı Brezilya'da üretimin yıllık bazda yüzde 18 gerilemesi, 2022'nin ilk yarısında talebin karşılanmasını güçleştirebilir. Fiyatların 2022'de kile başına 6.50 dolara yakın seyretmesi beklenebilir.

■ **Palm yağı:** 2021/22'de bitkisel yağ piyasası açık vermeyi sürdürecektir. Bu da yeni yılda palm yağı fiyatlarını destekleyecek. Fiyatların 2021'e göre yüzde artarak ton başına 4.425 dolardan işlem görmesini bekliyoruz. Ancak başlıca üreticiler Malezya'da işgücü sıkıntısının büyümesi ve Endonezya'da biyodizel tüketiminin artması halinde fiyatların ortalama 5.225 tona çıkması mümkün.

■ **Soya:** 2021'deki büyük rallinin 2022'de tekrarlanması beklenmiyor. Fiyatların zaten çok yüksek seviyelere gelmiş olması, talebin yavaşlaması fiyatlarda yeni bir sıçramayı engelleyebilir. Temel senaryo fiyatların 2022'de kile başına 12.50 dolar ile 13.00 dolar arasında seyretmesi. Fiyatlar için en önemli tetikçi La Nina olabilir.

Üretimin La Nina tarafından baskılanması halinde 14.25 dolara doğru çıkış yaşanabilir.

■ **Kahve:** 2020/21 döneminde 13 milyon çuval fazla veren küresel kahve piyasasında 2021/22 sezonunda 5.2 milyon çuval açık oluştu. Yani verilen açık, verilen fazladan daha ılımlı. Bu yıl yaşanan fiyat artışlarının üretim sıkıntısından ziyade konteyner sıkışıklığına karşı tedbir olarak panik alımlarının bir sonucu olduğunu düşünüyoruz. Brezilya'nın üretiminin 2023/34 dönemine kadar baskı altında kalabilir fakat artan fiyatlardan faydalanmak isteyen Kolombiya gibi ülkelerin üretimindeki artış temel senaryomuza göre fiyatları 2022 sonunda pound başına 1.66 dolarda tutacak. Ancak yüksek gübre maliyetleri ve La Nina'nın üretimi baltaladığı senaryoda fiyatlar 2022 ortasında 2.50 dolar civarında öngörülüyor.

■ **Kakao:** Bu piyasada azalan üretime karşın artan talep var. Fiyatlarda gelecek 12 ayda fiyatlar yukarı yönlü hareket edebilir. 2021/22'de küresel kakao piyasasında 128 bin ton açık bekliyoruz. 2022/23'de ise talep tarafında nakliye sorunlarının hafiflemesiyle yüzde 2.3 artış görülecek. Bu yılın üçüncü çeyreğinde New York'ta 2.519 dolar/ton olan fiyatların 2022'nin son çeyreğinde 2.700 doları aşmasını bekliyoruz.

■ **Şeker:** ICE'de yılın ilk çeyreğinde ortalama 15.5 sent/lb seviyesinden işlem gören şeker, 2022'de yükselişini sürdürecektir. 2022'nin son çeyreğinde beklentimiz 20.8 sent. Bu piyasada art arda iki dönemdir açık veriliyor. 2021/22'de 2.3 milyon ton olan açık fazla büyük olmasa da boğa bir görünüm oluşturuyor. Özellikle Brezilya'da artan etanol fiyatları şeker talebini artırıyor. Ayrıca tedarik zinciri sorunları da fiyatlara da destek olmaya devam edecek gibi duruyor.

Çiftçilerin Bağ-Kur prim ödemelerine kolaylık talebi

TZOB Genel Başkanı Bayraktar, yeni asgari ücretle çiftçilerin tarım Bağ-Kur primlerinin arttığını belirterek, prim ödemelerinde çiftçilere kolaylık sağlanması talebinde bulundu.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, yaptığı yazılı açıklamada, yeni asgari ücret ve 28 günden 29 güne çıkarılan prim gün sayısı sonrası çiftçilerin tarım Bağ-Kur primlerinin yükseldiğine işaret etti.

Brüt asgari ücret yüzde 39,87 artarken çiftçilerin tarım Bağ-Kur primlerinin de yüzde 44,87 artarak 1151 liradan 1668 liraya çıktığını bildiren Bayraktar, şunları kaydetti:

"Borcu bulunmayan çiftçilere verilen 5 puanlık Hazine desteği göz önünde bulundurulsa bile çiftçilerimizin ödeyeceği tarım Bağ-Kur primi aylık 985 liradan 1426 liraya yükseldi. Çiftçilerimiz işçi ve memurla aynı statüde değildir. İşvereni olmadığı için belirlenen primin tamamını kendisi ödemek zorundadır. Çiftçinin 2022 yılında tarım Bağ-Kur primini ödemesi bir hayli zorlaştı. Ancak çiftçilerimizin bu rakamları ödemesine imkan yoktur. Eğer müdahale edilmezse 2022 yılı prim oranlarındaki artış nedeniyle tarımda kayıt dışılık artacak, çiftçilerimiz sosyal güvenlik hakkında mahrum kalacaktır."

Bayraktar, devletten sosyal güvenlikte çiftçiye desteklemesini talep ederek, "Tarım Bağ-Kur sigortası prim gün sayısı, 2008 yılında olduğu gibi 15 güne indirilmelidir. Bu durumda çiftçimizin ödeyeceği aylık prim 1668 liradan 863 liraya, Hazine desteği göz

önünde bulundurulduğunda ise 738 liraya inecektir. Çiftçilerimizin içinde bulunduğu durum düşünüldüğünde bu miktar bile çok yüksektir. Ayrıca çiftçilerimizin tarım Bağ-Kur primlerine uygulanan yüzde 5 oranındaki Hazine teşvik indirimi de enflasyon oranına göre yükseltilmelidir." değerlendirmesinde bulundu.

"Çiftçilere yıpranma payı verilmeli"

Çiftçilerin çalıştığı fiziksel ortamların zorluğu yanında kuraklık, afet, ürünün para etmemesi gibi kaygı ve korkularla sürekli karşı karşıya olduğuna da dikkati çeken Bayraktar, çiftçilere fiziksel yıpranmanın yanında psikolojik yıpranma payı verilmesini de istedi.

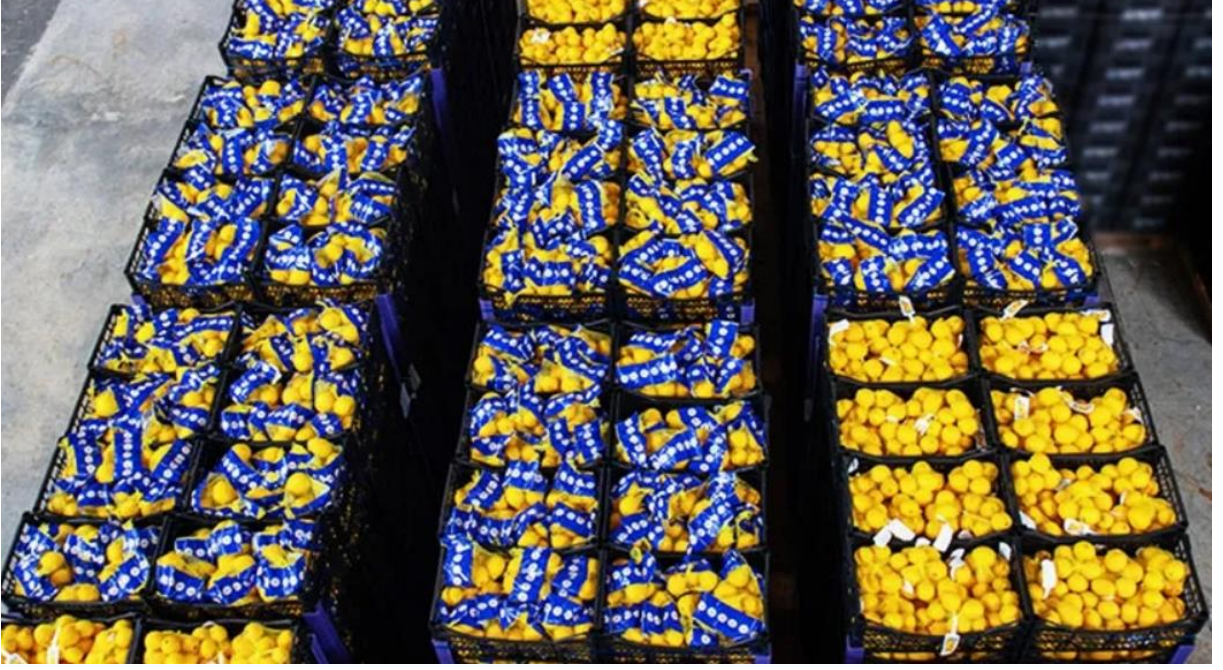
Bayraktar, "Çalışma şartlarının zorluğu dikkate alınarak, bütün çiftçilerimize çalıştıkları her yıl için 90 gün (4 yılda 1 yıl hesabıyla) yıpranma payı ilave edilmelidir." ifadesini kullandı.

Bayraktar, son 2 yılda toplam 172 bin 747 çiftçinin prim ödeyemeyecek güçte olduğunu muafiyet belgesi ile ispatlayarak tarım Bağ-Kur ödemekten vazgeçtiğini belirterek, şöyle devam etti:

"Çiftçilerimizin yaşadığı sıkıntılı dönemin dikkate alınarak, muafiyette geçen sürelerin borçlandırılması imkanı sağlanmalıdır. Pozitif ayrımcılığı hak eden kadın çiftçilerimizin sosyal güvenlik sistemine katılımının desteklenmesi için gençlerimizi ve kadın çiftçilerimizi tarımda tutmak için teşvik edici önlemler alınmalıdır. Ayrıca kadınların sigortalı olmadan önce gerçekleşen doğum nedeniyle hizmet borçlanması yapılmalıdır. Devletimiz çiftçilerimizin sosyal güvenlik hakkını devlet eliyle verebilecek güçtedir. Ülkemizi besleyen çiftçilerimizi sosyal güvenliklikten yoksun bırakmayacağına gönülden inanıyoruz."

70 bin ton meyve Rusya'ya alınmadı

Rusya, 33 Türk ve İranlı üreticiden bazı meyvelerin ithalatını geçici olarak durdurdu.

Rusya, bazı Türkiye ve İran üreticilerinden meyve ithalatını geçici olarak durdurdu.

Rusya, gıda güvenliğinin ihlali iddiasıyla 33 Türk ve İranlı üreticiden limon, mandalina, biber, üzüm ve narın dahil olduğu meyvelerin ithalatını askıya aldı.

Rusya'nın tüketici sağlığından sorumlu Rospotrebnadzor düzenleyici kurumu Türkiye'den ithal edilen 60 bin ton üzüm ve 10 bin ton narın Rusya'ya girişinin engellendiğini açıkladı.

Kabine'den yeni kararlar! Vergi düşecek, memurların maaşı da artacak

Türkiye'nin serbest piyasa ekonomisinden ve kambiyo rejiminden en küçük geri adım atmaya ne niyeti ne de ihtiyacı vardır. Asgari ücretin gelir ve damga vergisinden muaf olmasına memurlarımızı da dahil ederek ücretlerine katkı planlıyoruz. Bundan sonra hiçbir vatandaşımızın 'Kur daha yüksek olacak' diye mevduatını TL'den dövize geçirmesine ihtiyaç kalmayacak. Bireysel emeklilik sistemimizin cazibesini artırmak için devlet katkısı oranını yüzde 5 daha artırarak yüzde 30'a çıkartıyoruz.

ÇOK SAYIDA PAKETİ HAYATA GEÇİRİYORUZ

* "Çalışanlarımızı hayat pahalılığı altında ezdirmeme sözümüzü yerine getiriyoruz. Üretimi ve istihdamı desteklemek için çok sayıda paketi hayata geçiriyoruz. Kurdaki dalgalanmayı durdurmak için, serbest piyasa ekonomisi kuralları çerçevesinde yeni araçları devreye alıyoruz.

* Bir müjde de memurlarımıza vermek istiyorum. Asgari ücretin gelir vergisi ve damga vergisinden muaf olması uygulamasını, tüm çalışanlarımızı da kapsayacak şekilde genişletmiştik. Böylece, aldığı ücret ne olursa olsun, tüm çalışanların Asgari Ücret miktarı kadar ki kazancının gelir vergisi ve damga vergisinden muaf olmasını

temin etmiştik. Memurlarımızı da bu kapsama dâhil ederek, fiilen aldıkları ücretlerin artmasını sağlıyoruz.

* Bir müjdemiz de ihracatçılarımıza var. Döviz kurundaki dalgalanma sebebiyle fiyat vermekte zorlanan ihracatçı firmalarımıza doğrudan Merkez Bankası aracılığıyla ileri vadeli kur rakamı verilecek. Bu işlem sonunda ortaya çıkabilecek kur farkı ise Türk Lirası olarak ihracatçı firmamıza ödenecek.

* Fon büyüklüğü 250 milyar liraya ulaşan Bireysel Emeklilik Sistemimizin cazibesini artırmak için devlet katkısı oranını yüzde 5 daha artırarak yüzde 30'a çıkartıyoruz.

* Hâlihazırda EUROBOND faiz gelirlerinde stopaj geliri yüzde sıfır iken, Devlet İç Borçlanma Senetlerinde bu oran yüzde 10 olarak uygulanmaktadır. Devlet İç Borçlanma Senetlerine talebi artırmak için, buradaki stopajı da yüzde sıfıra indiriyoruz.

* Kurum kazançları üzerindeki Vergi yükünü azaltarak, uluslararası rekabeti desteklemek ve yatırımı teşvik etmek amacıyla, ihracat ve sanayi şirketleri için kurumlar vergisinde 1 puanlık indirim planlıyoruz.

KAYITDIŞI EKONOMİYE KARŞI KDV'YE YENİ DÜZENLEME YOLDA

* Katma Değer Vergisi'ni etkinliği, adaleti ve basitleştirmeyi sağlamak amacıyla yeniden düzenliyoruz. Bu adımla amacımız, kayıt dışı ekonomiyi azaltmak, iş ve yatırım ortamını iyileştirmek, ihracatı özendirmek ve firmalarımızın KDV iadesi yoluyla finansmana hızlı erişimini sağlamaktır.

* Kar payı üzerinden yapılan vergilendirme ve bu gelirin beyanı, yatırımcılar açısından caydırıcı bir mahiyet arz eder hale gelmiştir. Bu sıkıntıyı ortadan kaldırmak için şirketler tarafından yapılacak temettü ödemeleri üzerindeki stopajı yüzde 10'a indiriyoruz.

* Yatırım fon ve ortaklıklarının kazançları kurumlar vergisinden istisna olmasına karşılık, diğer fon ve ortaklıklardan elde edilen kar paylarının iştirak kazançları istisna kapsamı dışındaydı. Bu farklılığı da ortadan kaldırıyoruz.

* Ülkemizde yastık altında, 280 milyar dolar değere sahip 5 bin ton altın bulunduğu bilinmektedir. Bu altınların finansal sisteme dahil edilerek ekonomiye kazandırılması için, piyasa paydaşlarıyla birlikte yeni araçlar geliştirilecektir.

* Kamu bankalarının toplam kredilerinin belli bir oranını, şeffaf şekilde her yıl ilan edilecek öncelikli sektörlerle kullandırmasını sağlayacak yapı kurulacaktır. Kredi

Garanti Fonu desteğiyle uzun vadeli istihdamı koruma ve geliştirme öncelikli işletme kredileri verilecektir.”

TL MEVDUATINA KUR FARKI ÖDENECEK

Tasarruflarını değerlendirirken, kurdaki yükselişten kaynaklanan kaygılarını gidermek isteyen vatandaşlarımıza yeni bir finansal alternatif sunuyoruz. Dövizin muhtemel getirisine Türk Lirası varlıklarda kalarak ulaşılabilmesini sağlayacak bu yeni araç şöyle işleyecektir. İnsanlarımızın bankadaki Türk Lirası varlığının mevduat kazancı kur artışından yüksekse, bu getiriyi elde edecek. Ama kur getirisi mevduat kazancının üstünde kalırsa, aradaki fark doğrudan vatandaşımıza ödenecek. Üstelik bu kazanç stopaj vergisinden de muaf tutulacak. Ayrıca, Türk Lirası varlıklarının yeni bir döviz talebi oluşturmayacak şekilde değerlendirilmesini temin edecek araçları devreye alacağız. Dolayısıyla, bundan sonra hiçbir vatandaşımızın kur daha yüksek olacak diye mevduatını Türk Lirası'ndan dövize geçirmesine ihtiyaç kalmayacak.

SERBEST PİYASADAN GERİ ADIM YOK

Türkiye'nin serbest piyasa ekonomisinden ve kambiyo rejiminden en küçük bir geri adım atmaya ne niyeti vardır, ne de böyle bir ihtiyacı vardır. Biz, bu oyunu kendi kurallarıyla oynayarak hedeflerimize ulaşacağız. Aksini iddia eden veya düşünen, dönüp kendini sorgulamalıdır. Bunca zamandır faizlerin yükseltilmesinden başka tek bir çözüm teklifi sunamayanların, Türkiye'yi de, dünyayı da doğru okuyamadıkları ortadadır.

'Kambiyo rejimi' türü tartışmalar açarak, ülkesini ve milletini sırtından hançerlemeye çalışanların hangi sinsilikler peşinde koştuklarının farkındayız. SWAP anlaşmalarının önceden belirlenmiş kur düzeyinden yapıldığı dedikodularını ortaya yayanların hangi alçak hesaplara hizmet ettiğini biliyoruz. Açıklamalarıyla, analiz adı altında dolaşıma soktukları art niyetleri yorumlarıyla milletimizi ülkeleri, yönetimleri, gelecekleri konusunda kötümserliğe sürüklemek isteyenleri dikkatle not ediyoruz.

YATIRIMA DAVET

Dün vesayetle mücadele ederken darbecilere karşı koyarken, terör örgütlerinin başını ezerken nasıl kimsenin gözünün yaşına bakmadıysa şimdi de ekonomide aynı yöntemi izleyeceğiz. Buradan ilan ediyorum. Her kim kur spekülasyonu, fahiş fiyat oyunu, faiz baskısıyla dünyadaki gelişmeleri ters yüz ederek ülkemizi artık geçerliliği kalmamış Ekonomi modellerine yönlendirerek bizi yolumuzdan döndüreceğini sanıyorsa yanılıyor, bu yoldan dönüş yok. Yatırımlar artıyor, parası finansa erişimi olan herkesi yatırıma, üretime davet ediyorum.

BİR KEZ DAHA İLAN EDİYORUM

* Türkiye Cumhurbaşkanı olarak, ülkemizde yatırımları durduracak, istihdamı azaltacak, üretimi düşürecek, ihracatı engelleyecek hiçbir adımın atılmasına izin vermeyeceğimi buradan bir kez daha ilan ediyorum.

* Artık bu ülke, yüksek faizle parasına para katanların cenneti olmayacak. Artık bu ülke, ithalat cenneti olmayacak. Artık bu ülke, kendi alın teriyle elde ettiği kazancıyla başkalarının istihdamını, refahını finanse eden bir ülke olmayacak. Artık bu ülke, IMF programları yoluyla ekonomisini ve siyasetini dışarıya rehin veren bir ülke olmayacak.

* Artık bu ülke, sıcak para hülyasıyla avutulup ekonomisi asıl ihtiyaç duyduğu atılımlardan uzak tutulan bir ülke olmayacak.

BURS MÜJDESİ

Ülkemiz, dünyada devlet eliyle verilen en kapsamlı burs ve kredi sistemine sahiptir. Önümüzdeki yıl bu rakamları lisans öğrencilerinde 850 liraya, yüksek lisans öğrencilerinde 1700 liraya, doktora öğrencilerinde 2 bin 550 liraya çıkartıyoruz. HER ELEŞTİRİYİ DİKKATLE DİNLİYORUZ

* “Ekonomi programımıza yönelik her eleştiriye dikkatle dinliyor, inceliyor, önüne-arkasına bakıyoruz. Kurdaki dalgalanmadan ve fahiş fiyat artışlarından canı yandığı için söylenen vatandaşlarımızı anlıyoruz. İyi niyetle yapılan her eleştiriye saygıyla karşılıyoruz.

* Bununla birlikte, suret-i haktan görünerek, Türkiye’nin siyasette, diplomaside ve güvenlikte olduğu gibi ekonomide de hak ettiği konuma gelmesinin önünü kesmeye yönelik sinsi çömelere eyvallah etmiyoruz. Geçmişte, gazete ilanlarıyla hükümet devirip hükümet kurmayı alışkanlık haline getirenlerin, genel kabul görmüş iktisat bilimi kurallarına hızla dönmeli diyerek sergilediği karın ağrısının sebebinin gayet iyi biliyoruz.”

Vergi istisnası 18,5 milyon işçi ve memuru kapsayacak

AK Parti Grup Başkanvekili Mustafa Elitaş, tüm ücretlilerin asgari ücrete kadar olan kazançlarının vergi dışı bırakılacağını duyurdu.

ANKARA

Ücretler üzerindeki gelir vergisi indiriminin asgari ücretle sınırlı tutulması üzerine başlayan tartışmalar sürerken, AK Parti'den konuyla ilgili önemli bir açıklama geldi.

AK Parti Grup Başkanvekili Mustafa Elitaş, tüm ücretlilerin asgari ücrete kadar olan kazançlarının vergi dışı bırakılacağını duyurdu.

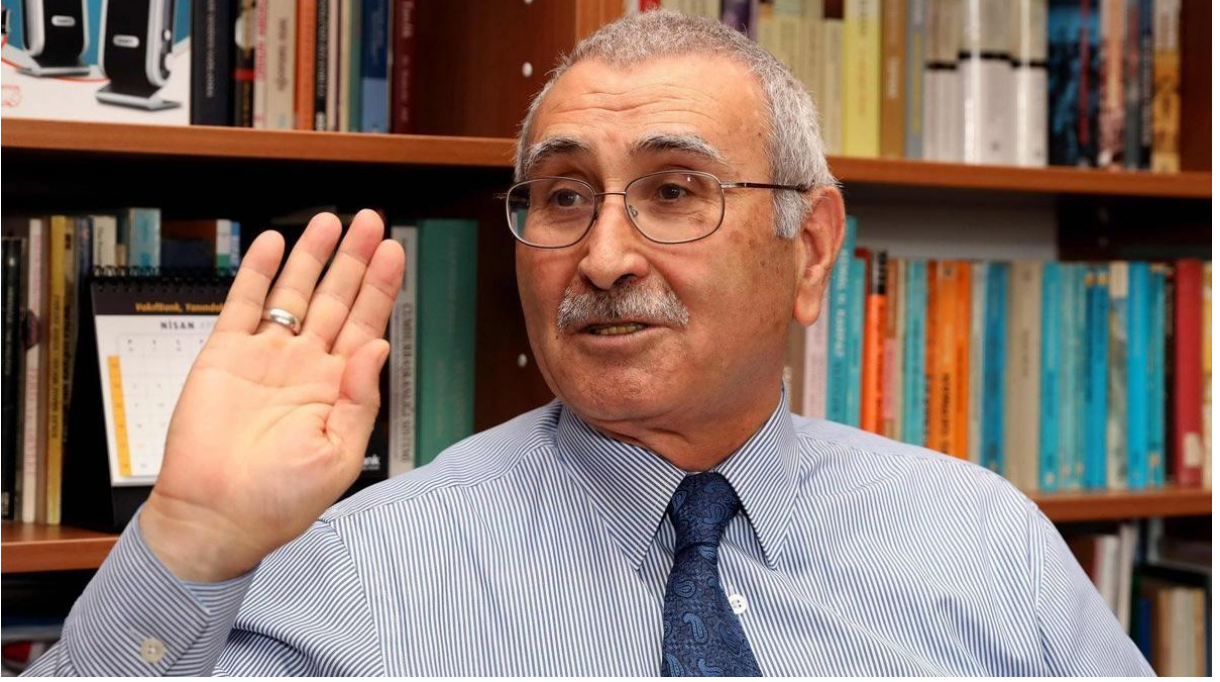
Meclis'te Plan ve Bütçe Komisyonu'nda konuşan Elitaş, vergi istisnasının 18,5 milyon işçi ve memuru kapsayacağını açıkladı.

Vergi istisnasının toplam maliyetinin 37 milyar 600 milyon TL olacağı belirtildi.

Asgari ücretin vergi dışı bırakılmasını öngören torba kanun teklifinde işverenleri şok eden bir detay ortaya çıkmıştı.

İlk kez **dunya.com**'un kamuoyuna duyurduğu detaya göre, Çalışma Bakanlığı'nın açıklamasının aksine, teklifte asgari ücretin üzerinde elde edenlerin maaşlarından asgari ücret kadarlık kısmından vergi alınmayacağına ilişkin hüküm yer almadı. Birçok işveren, asgari ücretteki yüzde 50 artışa karşın, diğer çalışanlar için vergi avantajı getirileceği için artış oranına destek vermişti.

TCMB eski başkanı Durmuş Yılmaz: Bu Klasik AK Parti politikalarından U dönüşüdür

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası eski başkanı Durmuş Yılmaz, "Bu bir faiz artışıdır. Klasik AK Parti politikalarından U dönüşüdür. Ama bu beraberinde bir takım sorunları da yanında getiren bir politikadır" dedi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası eski başkanı ve İYİ Parti milletvekili Durmuş Yılmaz Halk TV'de yayımlanan Sözüm Var programına konuk oldu. Durmuş, programda **Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Bakanlar Kurulu'nun ardından yaptığı açıklamaları** değerlendirdi.

Türk Lirası üzerinden ihracatı artırmak için TL'nin değerinin bilerek düşürüldüğünü dile getiren Durmuş Yılmaz, "Liranın değerinin düşmesi hedefti ama geline nokta bu işin çıkmaz sokak olduğunu gördüler. Türkiye Ekonomi Modeli'nin tabutuna çivi çakıldı" ifadelerini kullandı. Yılmaz'ın konuşması şu şekilde:

"İktidar 'kur-faiz tartışmasını bir kenara bıraktık, artık reel ekonomi konuşacağız, üretim konuşacağız. Türkiye Ekonomi Modeli uygulayacağız' demişti.

Hedefi değersiz Türk Lirası üzerinden ihracatı artırmaktı. Türk Lirasının değerini bilerek düşürdüler. Liranın değerinin düşmesi hedefti ama geline nokta bu işin çıkmaz sokak olduğunu gördüler. Türkiye Ekonomi Modeli'nin tabutuna çivi çakıldı.

Geri döndük demeden döndüler, ortodoks politikalara döndüler. Olan bu. Bunlar ana yolu bırakıp yan yola çıktılar ama girdikleri yol çıkmaz sokak. Bu bir faiz artışıdır. Klasik AK Parti politikalarından U dönüşüdür. Ama bu beraberinde bir takım sorunları da yanında getiren bir politika. Zımnı bir faiz artırımını yapıldı. Buradan siyasi bir söylem çıkarabilirler. Hem faizi, hem kuru düşürdük diye. Bunu nasıl satabilirler, satarlar mı, zaman içinde göreceğiz.

Piyasa Erdoğan'ın bu söylemlerini satın almadı, şu anda piyasaya kesin bir müdahale var. Gerçeği sabah göreceğiz. Bence kaldığımız yerden devam edeceğiz. Bu bir alım fırsatıdır. Başka bir şey değildir. Bence kaldığı yerden bu iş devam edecektir."

TÜRKONFED Başkanı Turan: İş dünyası halen 2022 bütçesi yapamıyor

TÜRKONFED Başkanı Turan, kur yükselişinin bütün sektörleri etkilediğini belirterek, iş dünyasının önümüzdeki yıl için bütçe yapmakta zorlandığını söyledi.

Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, yılın bitmesine az kalmasına rağmen iş dünyasının önümüzdeki yıl için bütçe yapmakta zorlandığını söyledi.

Bloomberg HT’de Fokus programına konuk olan Turan, “Kur yükselişi hemen hemen tüm sektörleri ilgilendiriyor. Hammadde fiyat artışları ve arz sıkıntısı da söz konusu. Yıl sonuna geldik ama iş dünyası halen 2022 bütçesi yapamıyor. Faiz-kur- enflasyon sarmalına takılı kaldığımız süre boyunca bu öyle devam edecek. Bu olanları, üretim ve yatırımda iştahsızlığın başlangıcı olarak görüyorum” ifadelerini kullandı.

Kasım ayının son günlerinde TÜRKONFED’den yapılan bir açıklamada ekonomi yönetimi anlayışında değişikliğe ihtiyaç olduğu belirtilmişti. Açıklamada, kur istikrarı, şeffaflık ve öngörülebilirlik vurgusu yapılmıştı.

TBB Başkanı Çakar: Bir gecede 1 milyar dolar bozduuruldu

Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Yönetim Kurulu Başkanı ve Ziraat Bankası Genel Müdürü Alpaslan Çakar, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıkladığı ekonomik önlemler paketi ardından bankalarda 1 milyar doların bozduurulduğunu açıkladı.

Çakar, Habertürk TV'de yayınlanan programda, cumhurbaşkanı Erdoğan'ın mevduatta kur farkı modelini açıklamasından sonra 1 milyar dolar bozduurulduğunu söyledi. "Sadece internetten mobil bankacılık üzerinden 1 milyar dolar çözülme oldu" ifadesini kullanan Çakar, bunun piyasaların açılmasıyla süreceğini tahmin ettiklerini belirtti.

Çakar yeni sistemi şu sözlerle ifade etti: "Vade sonundaki faizli bakiyenizle o günkü kur seviyesinde paranızın geldiği noktada hangisi yüksekse onu alacaksınız. Vade sonundaki faizli bakiyenizle o günkü kur seviyesinde paranızın geldiği noktada hangisi yüksekse onu alacaksınız."

Yeni sistem nasıl işleyecek?

Yeni sistemin nasıl işleyeceğiyle ilgili bilgi veren Çakar özetle şunları söyledi:

"Pandemide Petrol fiyatı 40 dolardan 85 dolara çıktı. Bizim ülkemiz gibi özellikle enerji ithalatçısı ülkelerde, iklim değişiklikleri dolayısıyla bütün dünyada tarımsal üretim kısmen aksadı bu da dünyada ciddi bir enflasyona neden oldu.

Enflasyonun yüzde 21 seviyesine geldiği ortamda hane halkı ve firmalar kendi pozisyonlarını korumak kaydıyla TL tasarruflarını farklı enstrümanlarda değerlendirmek istediler. Türkiye'de 5.4 trilyon TL mevduatımız var. Bu mevduatın yüzde 64'ü yabancı parada yüzde 34'ü TL'de. 2007-2008'lerde TL lehine yüzde 70'lere kadar çıkmıştı. 2000'lerde yabancı para lehine yüzde 60'larda görürsünüz.

Sisteme kamu ve özel bütün bankalar dahil olabilecek. Sabah bizim şubeye geldiğinizde sizin 100 bin dolarınız olsun. Bugün itibariyle bozmak istediğinizde neticede bu bir ürün. Size belli bir vade vereceğiz. O vade sonuna geldiğinde kur hangi seviyedeyseniz biz o günkü kurdan paranızı değerlendiriyor olacağız.

Erdoğan'ın açıklamasından sonra 1 milyar dolar boz duruldu

Şu anda bu sisteme kamu bankaları hazır. TL'niz var. Bugün itibariyle TL'nizi şubeye gittiğinizde ben bunu vadeli mevduat olarak değerlendirmek ve şu vadeyle değerlendirmek istiyorum. TL'nizi alıyorsunuz TL faiz oranı neyse vade sonunda o anaparanızı ve vade sonundaki faizini alıyorsunuz. Bugünkü kur üzerinden belli bir vadeyle size size faiz oranı vereceğiz. Vade sonu geldiğinde bizim TL mevduat faiz oranı bugünkü getiriniz ile o günkü kur, hangisi yüksekse ondan yararlanacaksınız.

Vade sonundaki faizli bakiyenizle o günkü kur seviyesindeki paranızın geldiği nokta hangisi yüksekse onu alacaksınız. Yabancı para mevduatınız bozdunuz bugünkü kurdan yine belli bir vadeyle o ürünü aldınız. O ürünün vade tarihindeki kur bugünkü kur ya da o zamanki kur hangisi yüksekse o zamanki kurdan paranızı alırsınız

Bu gece bozduranların bir kaybı olur mu? Yarın sabah TL'si olacak. Gelip o ürünü almak isteyenler imkandan yararlanma şansına her zaman sahip. En son 1 milyar dolar civarında bir para boz duruldu cumhurbaşkanının açıklamasından sonra şu ana kadar.

Bizim ülkemizin temel ekonomik parametrelerine bakıldığında yapısal hiçbir problem yok. Bankacılık sektörü bütün parametreler çok yerinde. Uluslararası normların çok ilerisindeyiz. Çok daha iyiyiz. Sektörü ciddi anlamda fonlama kabiliyetine sahibiz.

Tarımda en büyük tehlike kırsalda yaşanan nüfus

Ali Ekber YILDIRIM

21 Aralık 2021 Salı

Döviz, faiz, altın, borsa tartışmaları ile günler gelip geçiyor. Ekonomik kriz her geçen gün derinleşiyor. Türkiye gibi zengin tarım potansiyeli olan bir ülke açlığı, kıtlığı konuşuyor. Ekonomik krizden çıkış için tarımdaki potansiyel yok sayılıyor. Daha da kötüsü yok ediliyor.

Sadece şehirlerde yaşayanlar değil, kırsalda yaşayanlar da büyük bir krizle karşı karşıya. Bitkisel üretim yapanlar için gübre, mazot, elektrik, zirai ilaç, tohum ve diğer girdilerdeki dışa bağımlılık ve dövizle bağlı olarak yükselen fiyatlar tarımsal üretim için çok büyük bir tehdit haline geldi. Çiftçi, litresi 11.5 lirayı bulan mazotu ve tonu 15-16 bin lirayı bulan gübreyi nasıl alacak ve nasıl üretim yapacak?

Hayvancılık yapanlar için ise, yem fiyatları kontrol edilemez noktaya ulaştı. Süt hayvancılığı yapanlar 1 litre sütle 1 kilo yem alamaz durumda. Ancak 700-800 gram yem alabiliyor. O da şimdilik. Yeni zamlarla bu parite daha da düşecek. Besicilik yapanlar ise kestiği hayvanın yerine yenisini koyamıyor. Ahırlar boşaldı. Yeni bir ithalat senaryosu sahneye konulacak. Fakat dövizdeki artış nedeniyle şimdilik bekletiliyor.

Güncel ve anlık yaşanan bu sorunların yanında hiç gündeme gelmeyen ama çok büyük tehlike arz eden konular da var. Bunlardan birisi kırsalda yaşanan nüfus. Kırsalda yaşayan nüfus yaşıyor ve bu tarımın geleceği, ülkenin gıda güvencesi açısından en büyük tehlike olarak görünüyor.

Kırsalda yaşlı nüfus, küresel sorun

Kırsalda yaşanan nüfus sadece Türkiye'nin değil dünyanın da sorunu. Yani küresel bir sorun. Tarımsal üretim ve gıda güvencesi açısından en büyük tehlikelerden birisi bu.

Avrupa Birliği bir süreden beri özellikle genç çiftçilere, aile çiftçiliğine özel önem ve destek sağlıyor. Türkiye'de ise 2016-2018 döneminde 3 yıl süreyle "Genç Çiftçi Hibe Projesi" uygulandı. Fakat yapılan yanlışlar ve işin siyasi boyutu ön plana çıkınca daha çok seçim yatırımı olarak kaldı. Proje, hayvancılık odaklı ve daha çok da hayvan ithalatı projesine döndü. Ülkenin kaynakları dışarıya akıtıldı.

Genç çiftçilerden bazıları bu fırsatı iyi değerlendirdi. Üretime katıldı. Bu projenin devam etmesi gerekirdi.

Koronavirüs salgını ile birlikte şehirde yaşayanların da kırsala yönelmesi bu konuda önemli bir fırsattı. Gençler tarımsal üretime girmek istedi. Fakat bu fırsat da değerlendirilemedi.

Saha araştırması tehlikenin boyutlarını ortaya çıkardı

Kırsal nüfusun yaşlanması ve tarımsal faaliyetlerin devamlılığı ile ilgili önemli bir araştırma yapıldı. "İzmir İlindeki Çiftçilerin Kırsal Nüfusun Yaşlanma Eğilimi ve Tarımsal Faaliyetlerin Devamlılığına İlişkin Görüşleri" başlığıyla yapılan bu araştırma çok önemli ipuçları veriyor.

Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü'nden Doç. Dr. Sevtap Gümüş, Dr. Duygu Tosun, Elif Yılmaz ve Umutcan Turğut tarafından yapılan araştırmada ortaya çıkan bazı çarpıcı sonuçları şöyle özetleyebiliriz:

1- Araştırma, İzmir'in Ödemiş ve Bayındır ilçelerinde seçilmiş mahallelerde 41 yaş üstü 118 çiftçi ile yüz yüze yapılan anket verilerinden oluşuyor. Araştırmada çiftçilerin yaklaşık yüzde 75'i tarımla uğraşan kesimin yaş ortalamasının arttığını ve bunun esas nedeninin genç nüfusun kırsal alandan göç etmesi olduğunu belirtiyor.

Çiftçilerin yüzde 56'sı tarımsal faaliyete devam etmek istemiyor

2- Tarımla uğraşan kesimin yaşlanma eğiliminde olması çiftçilerin tarımsal faaliyetleri katılımını azaltıyor. Araştırma kapsamındaki çiftçilerin yaklaşık yüzde 56'sı tarımsal faaliyetlere devam etmek istemediğini ve yaklaşık yüzde 58'i kendilerinden sonra çocuklarının ve/veya yakınlarının tarımsal faaliyete devam etmeyeceğini ifade ediyor.

3- Dünyadan nüfus bir yandan artarken bir yandan da aslında yaşılanıyor. 1960 yılında yüzde 5.7 olan 65 yaş ve üzeri nüfusun, toplam dünya nüfusu içerisindeki oranı 2018'de yüzde 9.9'a ulaştı. Yaşlı nüfusun ileriki yıllarda daha da artacağı tahmin ediliyor.

4- Nüfusun yaşlanması aslında küresel bir sorun ve önemli sosyal, ekonomik sorunlara neden olacağı öngörülüyor. Özellikle de kırsalda tarımsal üretimin sürdürülebilirliği açısından önemli tehlikelerden birisi olarak dikkat çekiliyor.

5- Dünyanın pek çok ülkesinde olduğu gibi Türkiye'de de kırsalda yaşayan nüfusun tarımsal üretimi nasıl etkileyeceği konusunda ciddi endişeler, kaygılar var.

6- Genç nüfusu ile övünen Türkiye'nin de nüfusu giderek yaşlanıyor. Türkiye'de 1960 yılında 65 yaş ve üzerindeki nüfusun toplam nüfus içerisindeki payı yüzde 3.2 iken, 1990'da 4.6'ya çıktı. 2018'de ise yüzde 8.5'a çıktı. Türkiye de hızlı yaşlanan ülkeler arasında.

Gençler tarımla uğraşmak istemiyor

7- Kırsalda yaşayanların en önemli geçim kaynağı tarımsal faaliyetler. Fakat özellikle genç nüfus farklı nedenlerle tarımla uğraşmak istemiyor ve kente göç ediyor. Bu göç nedeniyle de kırsaldaki nüfus her geçen yıl daha da yaşlanıyor.

8- Araştırmada da ifade edildiği gibi, Türkiye'de tarım işletmeleri sahiplerinin yaşlanması ve gençlerin kentlere göç ederek tarımdan uzaklaşmaları, gıda güvencesini de tehdit eden önemli unsurlardan biri haline gelmiştir.

9 - Görüşülen çiftçilerin yaklaşık yüzde 38'inin tarım dışı bir geliri olduğu saptanmıştır. Çiftçilerin yaklaşık yüzde 62'si gelirini yalnızca tarımsal faaliyetlerden elde etmektedir. Çiftçilerin yaş ortalaması arttıkça tarım dışı gelire sahip olma oranları artmaktadır. Buna neden olarak çiftçilerin yaş ortalaması arttıkça emekli maaşı alma oranının artması gösterilebilir.

Yüzde 60'ı gelecek nesle tarımı önermiyor

10- Araştırmada çok çarpıcı bir sonuç ise; görüşülen çiftçilerin yaklaşık yüzde 40'ı gelecek nesillere tarım sektörünü tavsiye ettiğini söylerken, yaklaşık yüzde 60'ı gelecek nesillere tarım sektörünü tavsiye etmediğini söylüyor.

11- Görüşülen çiftçilerin yaklaşık yüzde 42'si kendilerinden sonra tarımsal üretime devam edecek birilerinin olduğunu belirtiyor. Kendisinden sonra tarımsal üretimin devam edeceğini belirten çiftçilerin yaklaşık yüzde 90'ı üretimi devam ettirecek kişinin çocuğu olduğunu söylerken yüzde 10'u tarımsal üretime bir yakınının devam ettireceğini söylüyor.

12- Çiftçilerin kendilerinden sonra tarımsal üretime devam edilmemesinin nedenlerinin başında "çocuklarının, yakınlarının tarımla uğraşmak istememesi" ifadesi geliyor. Bunu "çocuklarımla, yakınlarımla tarımsal üretimden yeterli gelir sağlanamayacağını düşünmesi, çocuklarının yakınlarının farklı bir mesleğinin olması ve çocuklarımla yakınlarımla kırsal alandan göç etmiş olması izlemektedir.

Kırsaldan göç sürüyor

13- Görüşülen çiftçilerin yaklaşık yüzde 60'ı hanelerinden göç edenlerin olduğunu belirtiyor. Göç edenlerin yaklaşık yüzde 17'si son 3 yılda, yüzde 24'ün son 5 yılda, yüzde 31'i son 10 yıl ve yüzde 28'i daha eskiden göç ettikleri tespit ediliyor. Göç etmek için tercih edilen yerlerin başında yüzde 39 ile kendi yaşadığı il merkezi geliyor. Onu yüzde 30 ile kendi yaşadığı ilçe merkezi ve yüzde 27 ile diğer büyükşehirler izlemektedir. Çiftçilerin sadece yüzde 11'i haneden göç edenlerin geri dönme ihtimalinin bulunduğunu ifade ediyor.

14- Çiftçilerin kırsal alandan göçün nedenlerine bakıldığında; iş imkânlarının yetersiz olması ve şehir yaşıntısının daha cazip olması, sosyal imkânların yetersiz olması ve toprağın verimsizliği ön plana çıkıyor.

15- Araştırmanın sonuç ve öneriler bölümünde yer aldığı üzere, çiftçilerin yaklaşık yüzde 56'sı tarımsal faaliyetleri devam etmek istemediğini ve tarım sektörünün çocukları için bir gelecek oluşturmadığını düşünüyor. Çiftçilerin tarım sektörünün devamlılığına ilişkin sergilemiş oldukları bu tutumun başlıca nedenlerinden biri ekonomik faktörlerdir. Üretimde kullanılan girdi fiyatlarının yüksek olması, pazarlama koşulları ve dış kaynak arayışı içinde olmaları, üreticiyi daha zorlu ekonomik koşulların altına sokmaktadır. Bununla birlikte çiftçilerin tarımsal faaliyetleri devam etmek istemedikleri gibi gelecek nesillere tarımsal faaliyetleri tavsiye etmemektedirler. Çiftçilerin yaklaşık yüzde 58'i kendilerinden sonra çocuklarının, yakınlarının tarımsal faaliyetleri devam etmeyeceğini belirtiyor.

Genç çiftçiler ve küçük aile çiftçiliği desteklenmeli

16- Araştırmanın yapıldığı yörede ortalama işletme büyüklüğü 39 dekar olarak belirlenmiş ve Türkiye ortalamasının altında olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu küçük aile işletmelerinin tarımsal faaliyetlerindeki devamlılığın sağlanması için verilen desteklerin artırılması önemlidir. Küçük aile işletmelerine verilecek desteklerin yanında gençlerin kırsal alanda tutulmasını yönelik önlemlerin alınması gerekmektedir. Bu kapsamda tarımsal faaliyetlere olan ilginin artırılabilmesi kırsalın çekici yönlerini arttırılabilmesi göçün önlenmesi ve tarım sektörünün geleceği için genç çiftlere 2016 yılından bu yana verilen genç çiftçi hibe proje desteği gibi destekler artırılmalı, mevcut destek ve projelerin eksik ya da yanlış kısımları tespit edilmeli ve en kısa sürede revize edilmelidir.

17- Kırsal alandan göçün engellenebilmesi ve tarımsal faaliyetlerin devamlılığını sağlanabilmesi için kırsal bölgelerde ekonomik getirisi olan faaliyetlerin artırılması gerekmektedir. Kırsal alanlarda tarıma dayalı sanayiye yönelik yatırımların desteklenmesi ile tarımsal ürünleri katma değer sağlanması ve yeni iş imkânlarının yaratılması büyük önem taşımaktadır. Kırsal alanda yeni iş olanaklarının yaratılabilmesi ve kırsal alanların çekici özelliklerin arttırılabilmesi için agro turizm gibi tarım dışı faaliyetlerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Özetle, tarımda güncel birçok sorun var. Ancak geleceği tehdit eden en büyük sorun kırsalda yaşanan nüfus. Gençleri tarıma kazandırmanın yolunu bulmak zorundayız. Bu konuda başka çare yok.

Dolar orada yalnız kalmayacak, takipçileri var!

Alaattin AKTAŞ

21 Aralık 2021 Salı

✓ **2020 ve 2021 yıllarının toplamında dolar yüzde 165, Yİ-ÜFE ile TÜFE ise muhtemelen yüzde 127 ve yüzde 58 artış gösterecek.**

✓ **Üretici fiyatları doları, tüketici fiyatları da üretici fiyatlarını yakalamaya çalışacak. Ama doları çeken lokomotif öyle güçlü ki farkın kapanması pek kolay olmayacak. Hatta fark belki de uzun süre kapanmayacak.**

2019 yılının aralık ayındaki dolar, Yİ-ÜFE ve TÜFE'yi 100 kabul ederek bir endeks oluşturduk. Görelim istedik; iki yılda bu büyüklükler nasıl seyretmiş; hangisi diğerlerine üstünlük kurmuş. Ne olduğunu zaten hepimiz yaşıyoruz da, eğilimi sayılara dökerek izlemek, grafiğin nasıl bir gidişat ortaya koyduğunu görmek daha çarpıcı olur, diye düşündük. Nitekim oldu da...

2021'in sonuna yaklaşıyoruz. Doların nereye doğru yol aldığı çok açık; üretici ve tüketici fiyatlarının nasıl bir artış göstereceği de iyi kötü kestirilebilir.

Doların aralık ayının ilk 20 günündeki ortalaması 14.04 oldu. Kalan 11 gündeki ortalama 18 lira kabul etsek, ay ortalaması yaklaşık 15.50 düzeyinde oluşacak.

Dolarda kasım ayı ortalaması 10.52 idi. Aralık ortalaması 15.50'de kalırsa, bir ayda tam 47'lik artış yaşanmış olacak. Kabaca yüzde 50'lik bir artış!

Bu, görülmedik bir oran; ama çok açık ki gerçekleşmesi istenen bir oran! Bu, Türk parasının dolar karşısında bir ayda yaklaşık üçte bir değer yitirmesi demek.

Dolar bir ayda ay ortalaması bazında yüzde 50 artacak; ama fiyatlardaki artış çok düşük kalacak, öyle mi!

Doğru ya; petrolümüz var, doğalgazımız var, bunları ithal etmiyoruz; üretimde pek aramal kullanmıyoruz, makine teçhizat deseniz çoğunu kendimiz yapıyoruz; bunca yıl tüm kaynaklarımızı konuta, yola, köprüye mi aktardık sanıyorsunuz... Yani ithalata ve dolayısıyla döviz kuruna bağlı değiliz ki! Kur artınca fiyatlar da niye ona ayak uydursun!

Hayali bile güzel geliyor değil mi...

100 ile başladılar, şimdi neredeler?

Grafiğimizi oluştururken 2019 yılının aralık ayını 100 kabul ettiğimizi girişte belirttik. Aradan iki yıl geçti, peki bu üç değer nereye ulaştı...

Dolar endeksi, aralık ayı ortalaması 15.50 olduğu takdirde tam 265'e ulaşmış durumda. Yani iki yıllık artış oranı yüzde 165.

Üretici fiyatları için oluşturduğumuz endeks, aralık ayı artışı yüzde 20 olarak gerçekleştiği takdirde 227'ye ulaşacak ve iki yılda yüzde 127 artmış olacak.

En geride kalan ise TÜFE. Tüketici fiyatları bu ay yüzde 15 artış gösterirse bulacağımız değer ancak 158'e çıkacak. Bu da tüketici fiyatlarının iki yılda toplam yüzde 58 artış gösterdiği anlamına gelecek.

2020 ve 2021... Aralık ayı değerleri tahminimiz doğrultusunda gerçekleşirse bu iki yıl toplamında dolar yüzde 165, Yİ-ÜFE yüzde 127, TÜFE ise yüzde 58 artış göstermiş olacak.

Kur koptu gidiyor ama sanılmasın ki fiyatlar kur artışının peşini bırakacak!

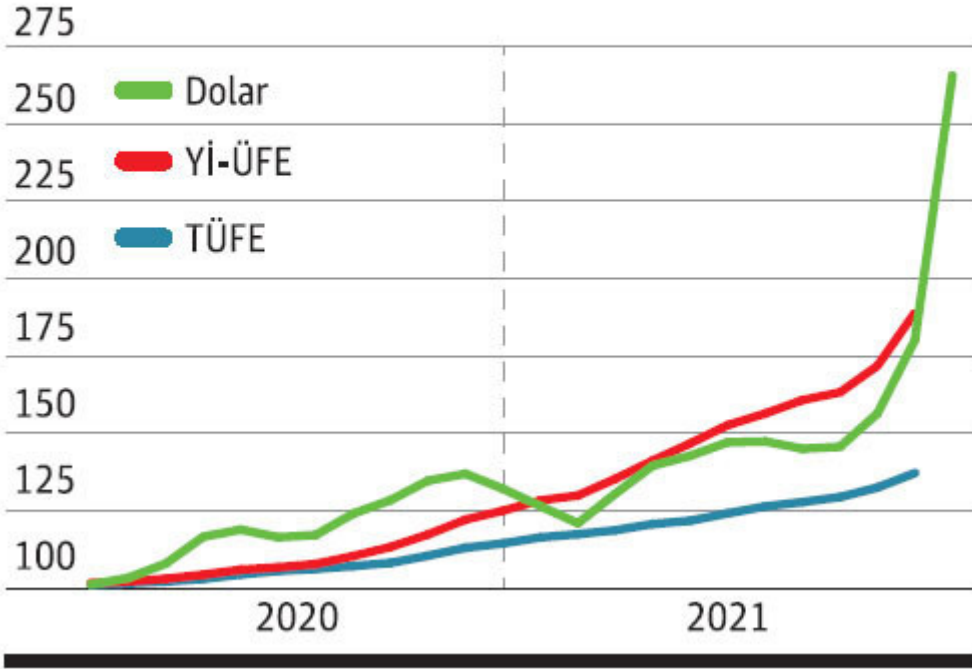
Ya da şöyle diyelim:

Grafikteki yeşil var ya yeşil, zirvede yalnız kalmayacak; peşine önce kırmızı takılacak, kırmızıyı da mavi izleyecek. Bunların üçü birden zirveye doğru yol alırken aşağılarda kalanların da adeta canı çıkacak!

Umursayan olursa...

Bu grafik tümüyle yerli ve milli!

(Ocak 2020-Aralık 2021) (Aralık 2019=100)

Yİ-ÜFE'de aylık yüzde 20'ye, TÜFE'de yüzde 15'e hazır olun!

Tüketici fiyatlarının aralık ayında hangi oranda artabileceğine ilişkin bir analize köşemizde dün yer verdik. Tahminimiz yüzde 15 dolayında bir TÜFE artışı göreceğimiz, yılı da yüzde 35-40 arasında bir artışla kapatacağımız yönünde.

Peki üretici fiyatları ne olacak? Doların yüzde 50'ye yakın artış gösterdiği bir ayda üretici fiyatları da normalde kur artışının en az yarısı kadar yükselir. Yani Yİ-ÜFE'de aralık ayı artışının yüzde 20-25 arası gelmesi şaşırtıcı olmaz. Biz artışın yüzde 20 olduğunu varsayalım. Bu durumda Yİ-ÜFE'deki 2021 yılı artışı yüzde 81'i bulacak demektir.

Şu durumda Yİ-ÜFE ile TÜFE'nin 2021 artışında 40 puanı aşan bir fark oluşacaktır. Farkı daha sağlıklı bir şekilde ortaya koyan hesaplama, endeksler üzerinden yapılan hesaplama değildir. Aralıktaki artıştan sonra üretici fiyat endeksi 1.030'a ulaşırken, tüketici fiyat endeksi 696'da kalacak. İki endeksin de 2003'te 100 olarak yola birlikte çıktığını unutmayalım.

İki endeks arasında yüzde 50'ye yakın bir fark oluşuyor. Üretici ve tüketici endekslerinin aynı düzeyde olması, belli dönemlerde aynı eğilimleri göstermesi beklenmez ama arada da bu kadar fark olmaz.

Fark nasıl kapanacak?

Üretici ve tüketici fiyat endeksleri arasında yüzde 50'ye doğru giden fark tümüyle kapanmayacak ama bu düzeyde de kalmayacak. İyi de bu nasıl olacak?

Bizim enflasyonumuz maliyet kaynaklı olduğuna göre normalde Yİ-ÜFE artışının zaman içinde durması ve gerileme başlaması, TÜFE'ye gelecek yansımayla da iki oranın birbirine yaklaşması beklenir.

Ancak şu gerçeği görmezden gelemeyiz.

Yİ-ÜFE artışının bu düzeye gelmesine yol açan başlıca etken ne, kurdaki tırmanış.

Peki kur artışının durması ve hele hele tersine dönmesi için bir çaba, dolayısıyla bir beklenti var mı?

Ne gezer!

Biz kur yangınına bırakın müdahale etmeyi, tankerle benzin taşımaya devam ediyoruz.

Şu halde nasıl olacak da üretici fiyatlarındaki artış duracak ve sonra gerileme eğilimi başlayacak, bu sayede tüketici fiyatları da az artacak ve böylece iki endeks arasındaki makas kapanacak.

Dolayısıyla öyle görünüyor ki aralık sonunda endeks bazında yüzde 50'ye yaklaşacak, 2021 artışı bazında da 40 puanı bulacak fark uzun süre kapanmayacak ve hatta belki daha da açılacak.

Abdulkadir Selvi

Kılıçdaroğlu TÜSİAD'a 'Susun' mu dedi

21 Aralık 2021

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın TÜSİAD'a tepkisi üzerine gözler Kılıçdaroğlu'na çevrilmişti.

Çünkü TÜSİAD'ı arayıp “**Konuşun**” diyen **Kılıçdaroğlu**'ydu. O nedenle TÜSİAD'dan önce **Kılıçdaroğlu**'nun ne diyeceği önemliydi. Bu arada TÜSİAD'dan açıklama gelmeyince bu kez, “**Kılıçdaroğlu açıklama yapın dememiştir**” yorumları yapılmaya başlandı.

TÜSİAD, iş dünyasının tepe örgütlerinden biri. Ekonomiyle ilgili olarak onlar konuşmayacak da kim konuşacak, diyebilirsiniz. Ama tek sorun açıklama yapmalarında değil. TÜSİAD, **Kılıçdaroğlu** arayıp konuşun dedikten sonra açıklama yaptı. O nedenle, “**TÜSİAD, CHP'nin arka bahçesi mi?**” yorumlarının yapılmasına yol açıldı. TÜSİAD'ın cevap vermesi beklenirken de haklı olarak gözler **Kılıçdaroğlu**'na çevrilmişti. Hatta TÜSİAD'dan açıklama gelmeyince, “**Kılıçdaroğlu konuşun deyince konuştular. Herhalde susun dedi ki susuyorlar**” yorumları yapıldı.

BİRİLERİ BULANIK SUDA BALIK AVLAMAYA ÇIKTI

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın konuşmasında TÜSİAD boyutu ön plana çıktı ama çok önemli mesajları vardı. Piyasalar açılmadan bu konuşmanın yapılması ise zamanlama açısından yerindeydi. “**Ekonominin yarısı güvendir**” sözü dilimize pelesenk oldu. Ama birilerinin bu güveni sarsmak için yürüttükleri dezenformasyonu görmezden gelemeyiz. Hadi 17 Aralık tarihine kadar ekonomik dalgalanma vardı. Fiyat artışları ve dövizdeki yükseliş nedeniyle canımızı sıkan bir süreçti. Ama cuma gününden itibaren birileri bulanık suda balık avlamaya çıktı. Ekonomik sıkıntılar üzerinden, psikolojik savaş yöntemlerini devreye soktu. Cuma günü Borsa'nın iki kez işlemleri durdurmak zorunda kalmasının iyi incelenmesi gerektiğine inanıyorum. 2001 krizinin yaşandığı gece, kurt kapanı gibi olmuştu. Yabancı bankalar ile işbirliği yapan

birkaç büyük banka operasyon çekmişti. Cuma günü Borsa'da yaşananlarla ilgili bazı banka isimleri konuşulmaya başlandı. BDDK'nın bu iddiaları dikkate almasında yarar var. Çünkü kurt puslu havayı sever.

OHAL TARTIŞMASI

ERDOĞAN'ın mesajlarına gelince, bir süredir ısrarla OHAL ilanı konuşuluyor. Uzun bir süredir **Erdoğan**'a muhalif olan **İzzet Özgenç** bunu gündeme getirmiş sonra özür dilemişti. Ama sanki bunu Cumhurbaşkanı **Erdoğan** söylemiş ya da kabineden bir bakan gündeme getirmiş gibi CHP'ye yakın medyada OHAL tartışılıyor. **Hitler**'in propaganda bakanı **Goebbels**'in dediği gibi, **“Yeterince büyük bir yalan söyler ve onu tekrar etmeye devam ederseniz, insanlar sonunda ona inanmaya başlayacaklardır”** ilkesinden hareket ediyorlar. O nedenle **Erdoğan**'ın, **“Türkiye'nin OHAL değerlendirmesi, akıl karışıklığının ötesinde büyük bir yanıltır”** diye çıkış yapması önemliydi.

KONTROLLÜ KAMBIYO REJİMİ

Dövizdeki yükseliş nedeniyle en çok belirsizlikten şikâyet edildiği bir dönemde **“kontrollü kambiyo rejimi”** önerisinin gündeme getirilmesi, ateşe benzin dökmek kadar yanlış bir iş oldu. O nedenle Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın **“Aynı şekilde kontrollü ‘kambiyo rejimi’ gibi zırvalıkları gündeme getirenleri de asla masum görmüyoruz. Döviz kurundaki istikrarı bu tür zırva yöntemlerle değil, piyasanın kendi işleyişi içinde sağlayacağız”** sözleri ekonominin rayına oturması açısından yararlı oldu.

TEHLİKELİ SÖYLENTİ

Bir de cuma gününden itibaren çok organize bir şekilde yayılan iki söylenti vardı:

- 1- Sermaye kontrolü getirilecek.
- 2- Finans piyasasında sorunlar yaşanacak. Halk dövizini çekmek için bankalara hücum edecek.

Bu bir ülkeye yapılabilecek olan en büyük kötülüktür. **Erdoğan** tehlikenin farkındaydı. **“Pazartesi den itibaren finans piyasalarında sorunlar yaşanacakmış. Bunu ancak ihanet içinde olanlar söyler. Merak etmeyin, böyle bir durum söz konusu değil. Biz dimdik ayaktayız”** çıkışı ile oyunu bozdu. Piyasalara güven verdi. Sağduyu sahibi Türk milleti bu operasyonlara alet olmadı. Kaos planı yapanlar bir kez daha hayal kırıklığına uğradı.

SERBEST PİYASA VURGUSU

Bu tür dönemlere en tehlikeli katkı, belirsizliktir. O nedenle Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın serbest piyasa konusundaki güçlü vurgusu yerinde

oldu. **Erdoğan**, “Türk ekonomisi, serbest piyasa ekonomisi kurallarına uygun şekilde yoluna devam edecek” dedi. Böylece kafa karışıklığını gidermiş oldu.

YENİ KARARLAR DEVREYE GİRİYOR

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** kabine toplantısından sonra piyasalar açısından çok önemli açıklamalar yaptı. Alınan kararların piyasalar üzerindeki olumlu etkisi sıcaklığına görüldü. Alınan kararların etkisiyle döviz kurlarındaki yükseliş geriye döndü. Yeni ekonomi modeline geçtikten sonra en kapsamlı açıklamalar diyebiliriz. Yeni enstrümanlar devreye sokuldu.

1- Dövizdeki volatilitiyi dengelemek adına, kur garantili Türk Lirası mevduatı devreye sokuldu. Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Bundan sonra hiçbir vatandaşımızın ‘kur daha yüksek olacak’ diye mevduatını Türk Lirası’ndan dövize geçirmesine ihtiyaç kalmayacak. Dolardaki artış TL mevduatlarına yansıtılacak. Kur getirisi mevduat kazancının altında kalırsa aradaki fark doğrudan vatandaşımıza ödenecek” dedi.

2- İhracatçılara ileri vadeli kur rakamı verilmesi kararı alındı.

Bu daha başlangıç. **Erdoğan** şimdiye kadar millete güvendi. Milletimizde şimdiye kadar **Erdoğan**’a güvendi. Şimdi yeni bir kritik eşikteyiz. **Erdoğan** bir kez daha, millete sığındı. “**Sevgili milletimiz bize inanın, güvenin. Türkiye sıçrama yapacaksa tam zamanı. Keşke dememek için şimdi risk alıyoruz. Allah’ın izniyle başaracağız**” dedi.

KRİZ YÖNETİMİ

17 Kasım Cuma gününden itibaren yeni bir sürece girdik. Ekonomik sıkıntılar üzerinden psikolojik savaş devreye sokuldu. Bu tehlikeyi dikkate alarak artık iktidarın dinamik bir süreç yönetimini devreye sokması gerekiyor. Yoksa bir algı oluşturulduktan sonra onu yıkmak kolay olmuyor.

ERDOĞAN’IN YANINDA OLMA ZAMANI

Erdoğan için hep, ‘Yalnız bir lider’ yorumları yapılır. Buna katılmıyorum. **Erdoğan**, milletiyle birlikte olan bir lider. Arkasında milyonların desteği var. O nedenle, milletin desteğiyle girdiği her savaşı kazandı. **Erdoğan** yeni bir mücadelenin içine girdi. Şimdi **Erdoğan**’ın yanında olma zamanı.

ALİ BABACAN’IN İKİ YÜZÜ

AK Parti’de olduğu dönemde **Ali Babacan**’a, **Erdoğan**’la çalışmanın nasıl bir duygu olduğu soruluyor.

“Sayın Başbakan öncelikle çok dürüst ve güvenilir bir insan. Bu son derece önemli. Bütün kabine üyelerinin, milletvekillerimizin son derece güvendiği, sevdiği, saydığı bir lider” yanıtını veriyor.

Muhalefete geçince **Babacan** bu kez **Erdoğan** için, **“Reis, reis dedikleri de maalesef kabile devletinin reisi”** diyor. **Ali Babacan**, AK Parti'deyken **Erdoğan**'ı cumhurbaşkanlığına öneren teklife imza attı. Meğerse aynı zamanda **Erdoğan**'ın karşısına **Abdullah Gül**'ü ortak cumhurbaşkanı adayı yaptırmak için yürütülen operasyonun tam göbeğindeymiş. Kendisi bunu, **“Tam göbeğindeydik yani. Görünür değildim ben ama tam göbeğindeydim”** diye itiraf etmişti.

Ali Babacan şimdi Başkanlık Sistemi'nden şikâyet ediyor ya... Parlamenter sisteme geçilmesini savunuyor ya... AK Parti'deyken Başkanlık Sistemi'ne geçilmesini öneren teklife imza veren milletvekillerinden biriymiş. Bu kadar maskeli siyasetten sonra **Ali Babacan**'ın AK Parti'deyken siyasi velinimetisi olarak gördüğü **Erdoğan**'a, bugün hakaret yarışına girmesi sizi şaşırtıyor mu? Beni şaşırtmıyor. Bizim pırlanta gibi bildiğimiz **Ali Babacan**, meğer maskeli siyasetçiymiş. Muhalefete geçince maske düştü, **Babacan**'ın gerçek yüzü ortaya çıktı.

Esfender KORKMAZ

Kriz yaratarak krizden çıkılır mı?

21 Aralık 2021 Salı

Deveye sormuşlar; **İnişi mi seversin, çıkışı mı?**

Deve cevap vermiş: **Düze kıran mı girdi?**

Erdoğan: *"Yüksek faiz ve düşük kur üzerine kurulu sömürü düzeni ülkemize tekrar dönemeyecek"* diyor. Gerçekten 2012'ye kadar devam eden yüksek faiz düşük kur, üretimi ithalata bağımlı yaptı. Çünkü düşük kurla ithal etmek içerde üretmekten daha ucuza geliyordu. İplik fabrikaları kapandı. Pamuk ekimi durdu. Üretimde ithal girdi payı yüzde 40, ihracat malı üretiminde ise yüzde 80 oldu. Cari açık arttı. Dış borç stoku büyüdü.

Bu yanlışı o zaman herkes dile getirdi. Ama bu düzeni yürüten de bu gün şikayet eden de eski Başbakan ve bu günkü Cumhurbaşkanı Erdoğan'dır.

Bu gün, tersine yüksek kur düşük faiz dönemi başladı. Üretimde ithal girdi payı azalmadı. Çünkü ithal girdinin içerde üretimi için yatırım yok. Yatırım için Hukuk ve demokrasi ve güven altyapısı yok. Dahası artık Türkiye yüksek teknoloji üretmiyor. Teknoloji ithal etmek zorundadır. Yani yüksek kur düşük faize rağmen üretimde ithal girdiye bağımlılık devam ediyor.

Öte yandan faizleri bu kadar düşürmek TL krizini derinleştirdi. İlave istikrar sorunu ortaya çıktı. Yüksek enflasyon, ilaç ve gıda kıtlığı, iflaslar ve dış borçlarda temerrüt riski arttı.

İktisat insanlık tarihi boyunca var. Sonradan bilim haline geldi. Alfabeti ise, insan refahı için **"iktisadi denge"**dir.

Kur ve faiz dengesi varken, neden yüksek veya düşük faiz, neden yüksek veya düşük kur? Bu ne akla ne de iktisat mantığına ve ne de iktisat bilimine uyar.

Durgunluk ve enflasyonist dönemlerde kamu harcamalarını kısmak veya artırmak suretiyle bütçe fazlası ve açığı verilebilir. Eğer sabit veya yarı sabit kur politikası varsa, yatırım ortamı varsa ekonomiyi canlandırmak için ülke riski ve enflasyon

dikkate alınarak faizler ayarlanabilir. Ancak ülke riski 520 baz puan iken , enflasyon yüzde 22 iken, **Merkez Bankası'nın** talimatla gösterge faizini yüzde 14 olarak, yani enflasyon ve CDS oranından 13,2 puan daha düşük belirlemesi istikrara dinamit koymak anlamına gelir. Bu kadar yanlış bilmeden yapılabilir mi?

Özetle; Dünyada krizi daha derin bir krizle çözmek anlayışı bir ilktir.

TL krizinin derinleşmesi, iktidardan beslenen bir azınlığı etkilemez. Hatta dolar kuru ile talep garantisi verilen müteahhitlerin karını ona katlar, ama halkın yüzde 70'ini sıkıntıya sokar. İşletmelerin zora girdiğini, Odalar Birliği, TUSİAD, İstanbul Sanayi Odası açıkladı. Siyasi iktidarın çıkar sağlayarak iktidarda kalması mümkün değil. Ayrıca bir istikrar programı hazırlaması da imkansızdır.

Bu şartlarda Türkiye'yi önde tutmak istiyorsak, iki çözüm var;

* **Martta erken seçim;**

* **İMF'ye gitmek.**

İMF'ye karşı hepimizde bir tepki var... 2001 krizinde sabit kurdan 180 derece tersi dalgalı kur sistemini getirdi. Kemer sıkma politikası olarak Ücret ve maaşlar hedef enflasyona göre tespit edildi. Ama gerçekleşen enflasyon daha düşük çıkınca, işçi ve memur karlı çıktı. Tarımsal destekler yarı yarıya azaltıldı. Çiftçi kaybetti.

Ancak program üç yıllık idi. AKP ise tarımsal destekleri azaltmaya devam etti. Kendisi 2006 yılında tarımsal destekler milli gelirin yüzde birinden az olamaz diye kanun çıkardı. **Kendi çıkardığı kanuna uymadı. Tarımsal destekler milli gelirin yüzde biri bile olmadı ve en fazla yüzde 0,67 oldu. Son yıllarda yüzde 0,44'e düştü.**

İMF, bizim de payımız olan bir fondur. Eğer stand-bay düzenlemesi yaparsak, aynı zamanda istikrar programı yapmak zorunda kalırız. Kredi olarak en az 50-60 milyar dolar girer. Ayrıca İMF yabancı sermaye açısından Türkiye için bir çıpa olur.

İMF'ye gitmek hepimizi üzer, ama ekonomik buhranın derinleşmesi Türkiye'nin geleceğini riske atar. İMF'ye değil, İMF'ye muhtaç edenlere kızalım. Denize düşen yılana sarılır!..

İbrahim Kahveci

Yıkım!

Ekonomide ‘bir şey deniyoruz’ dediler. Deniyorlar ama 400 yıllık iktisat bilimini kenara atarak bir şey deniyorlar.

Yeni bir iktisat yazıyorlar da, ortada yazılan iktisat değil yanan bir ülke var.

Her taraf alev alev.

Büyük tufan gibi bir hal yaşıyor piyasalar.

Bu piyasada **ne ticaret olur, ne üretim olur ne de yatırım.**

Bunu herkes biliyor. Aslında kendileri de çok iyi biliyorlar.

Bu kadar pahalı deney olmaz.

Çok yakında bu deneyin acı sonuçları ile çalışanlar da karşılaşacak. İşlemeyen ticaret, duran üretim aslında en sert çalışanları vuracak.

İşsizliğe herkes hazır olsun.

İflaslara herkes hazır olsun.

Zamlara herkes hazır olsun.

Seri halde gelecek hepsi.

Deney dedikleri şey 80-100 milyarlık faiz giderini düşürmek için. Ama bu deney için kur maliyeti çoktan 5 trilyon lirayı aştı.

Bunu herkes görüyor, bunu herkes biliyor.

En fazla da kendileri biliyor.

21.12.2021

Sadece yurtiçinde kullanılan 158 milyar dolarlık dövizli kredilerin maliyeti son 3 ayda 1,5 trilyon lira arttı.

Dövizli kredi kullanan firmalar batma noktasına geliyor.

Kimileri battı bile.

İflaslar işsizliği tetikler. Açlığı, yoksulluğu tetikler.

84 milyona yazık ediyoruz.

Bir şey deniyoruz dediler ama denedikleri şeyde hiçbir şey olmadı.

Faizleri düşüyoruz havasındalar ama piyasada faizler yükseliyor. Daha 3 ay önce TC Devleti'nin borçlanma senedi olan tahvillerin faizi yüzde 17 seviyesindeydi. Şimdi o faizler bile yüzde 24'e çıktı.

Faizi düşürmeyi bırakın, faizler de tıpkı döviz gibi yükseliyor. Ama asıl yükseliş yeni yeni kredi piyasasında başlıyor.

Felaket bir şey. Felaket ötesi aslında.

Ülkemiz resmen çöküyor.

Ekonomimiz resmen yıkım halinde.

Bakın bir noktada parasal yıkımı da karşılıyorsunuz. Bir noktada simit yer, yapılan yanlışların faturasını da öderiz. Ama ya zihniyetler yıkılmışsa...

Dün MÜSİAD ve ASKON açıkladı.

“Denenen şeyin arkasındayız” dediler.

Milletin fakirliğinin, milletin yoksulluğunun, milletin işsizliğinin sorumluluğuna ortak oldular. Vebalin bir kısmı da onların.

Yarın hesabı onlar da verecek.

Yıkımın sorumlusu ve ortağı olarak vicdani hesapları da elbet olacak.

Bakalım ne diyecekler?

21.12.2021

Ya da ortadan çekip gidecekler mi?

Bilemiyoruz...

Ahmet Davutoğlu 'Cahiliyet kurumsallaştı' dedi. Evet, bugün denenen şeyde bunu görüyoruz.

Aynı cümle içinde bile birbirine tezat açıklamalar geliyor. Mesela dış güçlerin bizi yıkmaya çalıştığını söyleyip bunu ihracatla aşacağımızı ekleyebiliyoruz.

En fazla ihracatımız AB'ye... Ama dış güçler de onlar(mı!).

Hazine garantili müteahhitlerin yargısı da Londra'da...

En fazla dış açık verdiğimiz ülkeler Rusya ve Çin... Ama en dost ülkeler de onlar.

Çelişki içinde çelişki.

Hangi tarafından bakarsan bak, tutar yanı yok.

O yüzden yıkılıyoruz.

O yüzden güven yok.

O yüzden gelen de yok.

Not: Yıkımı kurtuluş olarak satmak kadar başarılı bir algı hiç görmemiştik. Onu da gördük.

21 Aralık 2021, Salı

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Neler yaşamadık ki?

İçinde bulunduğumuz günlerde yaşanan kambiyo krizi sanki ilk defa olmuş gibi bazılarını çok telaşlandırıyor.

Eğer bütünü görebilseler başımızdan geçenlerin çapını daha iyi anlarlar ve bu durumdan Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın galip çıkacağını da bilirlerdi. Şöyle bir hatırlayalım yaşadıklarımızı...

Bir Arap Baharı rüzgârı esti, Libya'yı mahvetti, Mısır demokrasisini yok etti, Lübnan'ın bütünlüğünü bozdu, Suriye'yi devletsiz bıraktı.

GEÇMİŞTE DE DENEMİŞLERDİ

Bütün bu anlattıklarımız Türkiye'yi de hedef almıştı.

Yani Gezi kalkışmaları, 17-25 Aralıklar, 15 Temmuzlar hepsini yaşadık. Biraz daha geçmişe dönersek aynı melun aktörlerin 28 Şubat'ta neler yaptıklarını da hatırlarız.

O dönemde serbest piyasa ekonomisi bırakılmış ve kur sabitlenmemiş miydi? Ve o dönemde Başbakan **Mesut Yılmaz** ile Ekonomi Bakanı **Güneş Taner**, TBMM'de istifaya zorlanmadılar mı?

AJANLARA FIRSAT VERİLMEYECEK

Bugün yaşananlar çok önemli değildir. Çünkü Türkiye, üzerine kurulan bütün komploları aşmayı başarmıştır. Türkiye'nin çok bilinçli bir seçmeni var.

Yani iki tane kıytırık muhalif politikacı, FETÖ'yle, CIA'yla veya PKK'yla komplo kurup Türk demokrasisini tehdit edemez.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın ve MHP Genel Başkanı **Bahçeli**'nin siyasi kararlılıkları, bütün bu beş para etmez ajanların iradesinin üzerindedir.

İş dünyası iktidardan kopuyor mu?

Dövizde endeksli garantileri tıkr tıkr ödenen müteahhitlerin, en yakın seçimde mevcut iktidardan değişme olasılığını göz ardı ettiklerini düşünmek saflık olur.

Kamu zararına yol açtığı hesabı yapılan kamu özel işbirliği (KÖİ) projeleri için; CHP Lideri **Kemal Kılıçdaroğlu** "kamulaştırma", İYİ Parti Lideri **Meral Akşener** "tiksindirici borçlar" mesajları vererek, "geliyor gelmekte olan" zilinden parmaklarını çekmiyor.

Bu iki olgu üst üste geldiğinde, siyaset ve ekonomi kulisleri hareketleniyor.

Gazeteci **Murat Yetkin**'in kamuoyuna yansıyan iddiasına göre, **Kılıçdaroğlu**'nun "5'li çete" olarak tanımladığı; mega proje İGA'nın ortakları Limak, Makyol, Cengiz, Kolin ve Kalyon'dan oluşan müteahhit grubu; CHP ve İYİ Parti ile temasa geçmek için sıraya girmiş.

Bu "**dedikodu**" geçen haziran ayından beri iş dünyası ve siyaset kulislerinden en seksi konularından biri oluverdi.

Somut olarak "**şu kişiler, bununla görüşmüş**" diye anlatılan ve güvenilir kaynaklardan yer ve zaman bilgisi teyitli iki temas biliyorum.

Bunlardan birini; 30 Eylül tarihli köşemde Ankara adresli "**Nene Hatun'da kritik buluşma**" diye yazdım, itiraz da gelmedi.

Diğeri İstanbul'un metro inşaatlarını üstlenen konsorsiyum ortaklarından biriyse ilgiliydi. Aslına bakarsanız, "**muhalefetle diyalog arayışı**" dedikodularının çıkmasına neden olan da bu buluşmaydı.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı (İBB) Başkanı **Ekrem İmamoğlu**, AKP iktidarının destekçisi Kalyon

İnşaat'ın patronunu Floruya'daki Başkanlık Konutu'nda kabul etmişti.

Bu kulis döndü dolaştı; sonunda temasın içeriğinin metro hatlarının yapımını üstlenen müteahhitlerin İBB'den hak edişlerinin alacağı müzakeresi olduğu kanaatine varıldı.

Müteahhitler iktidar olasılığı güçlenen muhalefetle neden görüşmek isterler? Elbette gelecekte faturanın kendilerine çıkmaması için...

Türk siyasi hayatında iktidar değişiklikleriyle "**iflas eden**" ya da "**ciddi**" biçimde darboğaza giren gruplar oldu...

Londra'da sokak bile alsalar AKP müteahhitlerinin ipi hâlâ Erdoğan'ın elinde; bu unutulmamalı.

Yalnız yeni dönemin başka özellikleri var...

Bir kere muhalefet cephesini oluşturan "**Millet İttifakı**"; en geniş çeşitliliğe sahip siyasal yelpazeyi temsil ediyor.

Bugün iktidardan ihale alan herkese "**AKP'nin adamı**" nitelemesini yapmak, kolay olmayacak.

İlla ki olası ittifakın çok da uzağına düşmeyen dostluklar hatırlanır. Ayrıştırmanın "**yasal**" zeminde aranacağı kesin. Öte yandan "**müteahhitler**" dışında Türk ekonomisi eskisi kadar devlete bağlı değil. Sermaye sahiplerinin yurtdışı yatırımları arttı, mal-mülk edindiler...

Off-shore hesapları kabardı... Bakın, şu uçuk dedikodu da kulağıma gelmiyor değil...

"**300 aile muhalefetle seçim pazarlığı yapıyor-muş.**"

Yok artık!

Borsada kayıp sürüyor

GEÇEN cuma günü, hafta, Borsa İstanbul (BİST) tarihinde görülmemiş hızla hisse satışlarıyla kapandı.

Öğleden sonra öyle büyük bir dip dalga oluşmuştu ki; BİST gün içinde iki kez "**devre kesici**" sistemini devreye aldı. Dünyada BİST100 endeksinde kayıpların yüzde 5'in üzerine çıkması üzerine 15.53.55 itibarıyla devre kesti.

Geçen hafta yurtdışından da TL'ye güvensizlik sinyali veren iki adım atıldı: Yatırım Bankası JP Morgan, TL bazlı yeni algoritmik işlemleri kabul etmeyeceğini, Zürih merkezli İsviçre bankası UBS bundan sonra TL ile ilgili rapor yayımlamayaca-

ğını belirtti.

Dolar kurunun 12 Kasım'da 10 TL'yi aşması ile ekonominin üst başlığı belli olmuştu; "**öngörülemezlik**"...

Fırtınalı Cuma'da, saat 14.30 suları iş dünyasının tepe kuruluşu TOBB Başkanı **Rifat Hisarcıklıoğlu** uzun uzun aradan sonra, iktidara uyarı niteliğinde "**Öngörülebilirliğin temin edilmesini bekliyoruz**" tweeti attı.

Peşinden İstanbul Sanayi Odası Başkanı **Erdal Bahçıvan**'dan benzer bir paylaşım geldi.

Bu mesaj ne TOBB'un, ne de İSO'nun kurumsal web sayfalarında yer aldı.

TÜSİAD'a öfkenin nedeni

ERDOĞAN'ın şimşeklerini TÜSİAD'ın 18 Aralık'ta web sayfasına koyduğu "**Genel kabul görmüş iktisat bilimi kurallarına hızla dönülmeli**" açıklaması çekti. Erdoğan, TÜSİAD'ın bu açıklamasına ertesi gün katıldığı bir toplantıda yine "**Ey**" diye başlayıp "**Cinsi ve cibilliyeti belli**" karşılığı verdi.

Peşinden MÜSİAD'dan gelen destek açıklaması kayıtlara geçmedi bile...

TÜSİAD, Erdoğan'dan bu kadar "**sert**" karşılık bekliyor muydu; emin değilim.

Zira 19 Ekim'de "**Yeni Bir Geleceğin İnşası**" raporlarını sunarken, kamuoyuna yönelik paylaşımlarını

"**ekonomi**" konuları ile sınırladıklarını duyurmuşlardı.

Yapılan son açıklama da bu çerçevenin içindeydi.

Neticede "**Benim tezim**" dediği "**Faiz neden, enflasyon sonuç**" politikasının TL'ye değer kaybettireceği belli. TOBB üyesi esnafla mı yatırımı, istihdamı, ihracatı, katma değeri artıracak; yoksa küresel sermayenin de içinde olduğu TÜSİAD'la mı?

Gerçek o ki iktidar doların ucunu "**kerhen**" tutuyor: Bilinçli!

Bu pazartesi iyi başlamadı. Hafta normalleşirse ne ala; normalden koparsa gelecek pazartesi ne yazacağımı inanın ben de öngöremiyorum.